

WILLIAM
SHAKESPEARE

DOUGLASS
SPENCER
HAMLET
PRINCE OF DENMARK

HAMLET
PRINC DÁNSKÝ

ROMEO

WILLIAM
SHAKESPEARE

HAMLET
PRINC DÁNSKÝ

HAMLET
PRINCE OF DENMARK

NAKLADATELSTVÍ ROMEO

Hamlet má nesporně ve světové dramatičtce výsadní postavení. Více než čtyři sta let vzrušuje, děsí a dojíká tento tragický příběh dánského prince široké vrstvy diváků a provokuje největší myslitele k úvahám o podstatě lidské existence. Interpretací Hamleta je nečítaně, a přesto tato hra zůstává i nadále tajemná a nevyzpytatelná jako život sám. Hamlet je Hamletem, i když se mění jak s dobou, tak s každou novou inscenací, s každým novým hereckým ztvárněním. Vedou se spory o to, zda je Hamlet váhavec, slaboch, či muž činu, zda je filozof, moralista, či egoista a blázen. Nikdy nezjistíme, jak pojímal svou postavu první představitel Hamleta Richard Burbage na oproštěném alžbětinském jevišti s čistě pánským hereckým souborem, nevíme ani, co mu o roli prozradil autor sám. Dočteme se ale, že v 17. století herec Thomas Betterton, hrající Hamleta od svých čtyřadvaceti do sedmdesáti let, byl především aktivním mstitelem; heroického Hamleta vytvořil i slavný herec, dramatik a divadelník klasicismu David Garrick. Naopak v 19. století převládlo chápání postavy jako rozervaného fantasy, neschopného činu. John Gielgud v třicátých letech 20. století akcentoval vznešenost a aristokratičnost v efektním iluzionistickém hávu, ale už v šedesátých letech, když hru sám režíroval, herce svlékl z kostýmů do civilu a Richarda Burtona nechal hrát Hamleta jako divadelní zkoušku na **Hamleta**. Režisér Peter Hall v roce 1965 udělal z Hamleta studentského rebela. Filmový Hamlet Laurence Oliviera trpí oidipovským komplexem a nemůže zabít vraha svého otce, protože ten dělá právě to, co by chtěl dělat on sám – spí s jeho matkou.

Nemění se jen pojetí titulní postavy, ale i žánr. **Hamlet** se hrál a hraje jako historická kronika, rodinné, psychologické, filozofické drama, básnická či politická hra, thriller, duchařský příběh. A vedle převládajícího názoru, že jde o vrcholný skvost světového písemnictví, někteří kritici umělecké kvality hry zpochybňují: významný anglický básník a kritik T. S. Eliot ji v eseji z roku 1919 dokonce nazval „uměleckou prohrou“.

K tajemnosti hry přispívají velkou měrou i nejasnosti kolem samotného textu – ani jedna ze tří dochovaných verzí není zcela věrohodná a čitelná a různá kritická vydání hry přinášejí jejich nejrozličnější kombinace. Nejasné jsou též zdroje, ze kterých autor při psaní čerpal.

Hamlet je adaptací starší látky, ale přímý pramen se nedochoval. Zdá se totiž, že existovala stejnojmenná hra připisovaná Thomasu Kydovi (1558–1594), autoru *Španělské tragédie*. Tento tzv. *Ur-Hamlet* byl zřejmě napsán jako efektní krvavá senekovská tragédie pomsty. Příběh, o kterém pojednává, je ale mnohem starší. Vyskytuje se v severských ságách a ve 12. století ho latinsky sepsal básník a kronikář Saxo Grammaticus v *Historiae Danicae*. Je to kruté líčení počínající soubojem dvou králů (jutského a norského): hrdinný král je zabit svým bratrem, ten si vezme jeho ženu Gerutu. Amlet, synovec uzurpátora trůnu, předstírá bláznovství, aby mohl otce pomstít. V legendě se objevuje krásná žena použitá jako volavka i věrný přítel z mládí. Králův špeh poslouchá tajně rozhovor Amleta s matkou a princ ho zabije – jeho rozsekané tělo hodí do stoky, kde ho sežerou prasata. Amlet vyčte matce její milenecký vztah a prozradí jí, že šílenství jen předstírá. Je poslán na smrt do Anglie, ale zařídí, aby místo něho byli popraveni dva zrádní průvodci. Vrací se domů, zabije strýce a nastoupí na trůn. Spíše než latinský text znal ale zřejmě Shakespeare francouzský překlad legendy od Françoise de Belleforest, který vyšel v pátém svazku populárních *Histoires Tragiques* (1570). Překladatel barbarský příběh dosti věrně převádí, ale cítí potřebu ho v moralizujících komentářích či citacích z Písma uvést do souladu s ideologií své doby. Pro mstu hledá odůvodnění, ale dívá se na hrdinu i z kritického odstupu. Tím příběh značně problematizuje. Belleforestovo zpracování se promítlo do konečné podoby **Hamleta** ojedinělými výpůjčkami z francouzštiny, ale především úvahovými monology a zpochybněním rolí žen: milující matka i milovaná družka se vědomě či nevědomě účastní zrady na princí a připraví mu tak velké duševní utrpení. Kydův *Ur-Hamlet* pak zřejmě hru obohatil o postavu Ducha, motiv hry ve hře, hrdinovy myšlenky na sebevraždu, šílenství mladé dívky a konečný šermířský souboj.

Přestože většinu podstatných dějových prvků přebral autor z již existujících pramenů, až jeho zpracování jim dalo vnitřní logiku, propojilo je do tvaru, jehož nedořečenost doplňují ve smysluplný celek životní zkušenosti každého z nás. Zajímavé přitom je, že ani zdánlivé nelogičnosti a protiklady obsažené v textu tuto jednotu nenarušují, ba naopak nabízejí alternativy hlubších výkladů v intencích základního tématu hry, jímž je záhadnost lidské existence.

Divadlo, jak říká Hamlet hercům, nastavuje světu „zrcadlo“. Princip zrcadlení, navzájem se osvětlujících paralel a kontrastů, najdeme u všech Shakespearových dramát. Témata i jednotlivé motivy svých her nahlíží autor z rozličných aspektů, tragicky i komicky, vznešeně i plebejsky, a tak je umocňuje a současně uvádí v harmonický soulad. V **Hamletovi** je však

předmětem zrcadlení sama lidská existence, takže skutečnost a zdání, pravda a lež, reálný svět a záhrobní tu leckde splývají, či naopak jasně a zřetelně vystupují na pozadí svých protikladů. Hamlet dostane od Ducha příkaz pomstít smrt svého otce. Vedle mnohoznačné spletnosti světa je tento úkol odzbrojující svou nezvratnou jednoznačností. Hamlet nedokáže jednat, aniž je přesvědčen o oprávněnosti svého jednání. Pravdy se ale paradoxně neumí dopátrat jinak než právě prostřednictvím zdání: hrou na blázna, předváděním skutečnosti divadelní hrou. A v konečné odhalení pravdy vyústí i ona poslední hra ve hře: sportovní šermířský souboj, který se změní v jatka.

Téma zdání a skutečnosti, které je přímou součástí zápletky, nachází svůj odraz i v samotném jazyce a básnické obraznosti hry: samotná slova „zdání“ a „hra“ se tu objevují v mnoha různých podobách a kontextech, podobně jako množství přirovnání a metafor z oblasti divadla, oblečení nebo líčidel. Stejně nápadně se zrcadlí obsah a forma u dalšího stěžejního tématu hry: častá metaforika chorob, nákazy či otravy odkazuje na téma lidské slabosti a smrtelnosti. Už od úvodní scény **Hamleta** je Dánsko světem „převráceným vzhůru nohama“, světem, jehož řád byl rozbit a utápí se ve tmě záhad a domněnek. Nákaza tu prostupuje vším – napadá i ty nejčistší city. Hamlet vstupuje do děje s idealistickým přesvědčením, že dokáže tuto nákazu zarazit, „napravit svět“, ale shodou okolností sám sebe potřísní vinou a postupně se učí vidět svět takový, jaký je. V tomto smyslu je **Hamlet** i hrou o ztrátě nevinnosti.

Hamlet je hrou otázek. Najdeme jich v textu téměř pět set. A velkou otázkou zůstává dodnes i hra sama. Je tajemná jako Mona Lisa, k níž ji kritici přirovnávají. A přitom patří už neodmyslitelně do kulturního povědomí diváků a čtenářů čtyř století jako živá a aktuální výzva. Jak už na počátku 19. století řekl známý anglický kritik a esejista William Hazlitt: „Hamlet je pouze jméno. Jeho myšlenky a promluvy jsou výtvozem dávno mrtvého básníka. Ale jsou snad o to méně skutečné? Jsou stejně tak reálné jako naše vlastní. Jejich realita vzniká v mysli každého z nás. My všichni jsme Hamlet.“

JIŘÍ JOSEK

H A M L E T

PRINCE OF DENMARK

H A M L E T

PRINC DÁNSKÝ

DRAMATIS PERSONAE

HAMLET, Prince of Denmark
CLAUDIUS, King of Denmark, Hamlet's uncle
THE GHOST of the late king, Hamlet's father
GERTRUDE, the Queen, Hamlet's mother
POLONIUS, councillor of State
LAERTES, Polonius's son
OPHELIA, Polonius's daughter
HORATIO, friend and confidant of Hamlet
ROSENCRANTZ } courtiers, former schoolfellows of Hamlet
GUILDENSTERN }
FORTINBRAS, Prince of Norway
VOLTEMAND } Danish councillors, ambassadors to Norway
CORNELIUS }
MARCELLUS } members of the King's Guard
BARNARDO }
FRANCISCO }
OSRIC, a foppish courtier
REYNALDO, a servant to Polonius
Players
A Gentleman of the Court
A Priest
A Grave-digger
The Grave-digger's Companion
A Captain in Fortinbras's army
English ambassadors
Lords, ladies, soldiers, sailors, messengers and attendants.
Scene: Elsinore, the Court and its environs.

O S O B Y

HAMLET, princ dánský
CLAUDIUS, král dánský, Hamletův strýc
DUCH MRTVÉHO KRÁLE, Hamletova otec
GERTRUDA, královna, Hamletova matka
POLONIUS, kancléř
LAERTES, Poloniův syn
OFELIE, Poloniova dcera
HORACIO, přítel a důvěrník Hamletův
ROSENCRANTZ } dvořané, bývalí Hamletovi spolužáci
GUILDENSTERN }
FORTINBRAS, princ norský
VOLTEMAND } členové královské rady, vyslanci do Norska
CORNELIUS }
MARCELUS } členové královské stráže
BARNARDO }
FRANCISCO }
OSRIC, dvorský elegán
REYNALDO, sluha Poloniův
Herci
Šlechtic
Kněz
Hrobník
Vesničan
Kapitán ve Fortinbrasově vojsku
Angličtí vyslanci
Pánové, dámy, vojáci, námořníci, poslové a sloužící.
Místo děje: Hrad Elsinor a okolí.

ACT I.

SCENE 1.

ELSINORE.

A GUARD PLATFORM OF THE CASTLE.

Enter Barnardo and Francisco, two sentinels.

BARNARDO Who's there?
FRANCISCO Nay, answer me. Stand and unfold yourself.
BARNARDO Long live the King!
FRANCISCO Barnardo?
BARNARDO He. 5
FRANCISCO You come most carefully upon your hour.
BARNARDO 'Tis now struck twelve. Get thee to bed, Francisco.
FRANCISCO For this relief much thanks. 'Tis bitter cold,
And I am sick at heart.
BARNARDO Have you had quiet guard?
FRANCISCO Not a mouse stirring. 10
BARNARDO Well, good night.
If you do meet Horatio and Marcellus,
The rivals of my watch, bid them make haste.
Enter Horatio and Marcellus.
FRANCISCO I think I hear them. – Stand, ho! Who's there?
HORATIO Friends to this ground.
MARCELLUS And liegemen to the Dane. 15
FRANCISCO Give you good night.
MARCELLUS O farewell, honest soldier. Who hath relieved you?
FRANCISCO Barnardo has my place. Give you good night.
Exit.
MARCELLUS Holla, Barnardo!
BARNARDO Say – what, is Horatio there? 20
HORATIO A piece of him.
BARNARDO Welcome, Horatio. Welcome, good Marcellus.

JEDNÁNÍ I.

SCÉNA 1.

HRAD ELSINOR.

NA HRADBÁCH.

Vystoupí Barnardo a Francisco, dva strážní.

BARNARDO Kdo tam?
FRANCISCO Kdo jsi ty? Stůj a řekni heslo.
BARNARDO Ať žije král!
FRANCISCO Barnardo?
BARNARDO Ano. 5
FRANCISCO Jdeš přesně.
BARNARDO Odbila půlnoc. Můžeš jít spát, Francisco.
FRANCISCO Dík za vystřídání. Klepu se zimou
a srdce mám jak v kleštích.
BARNARDO Byl klid?
FRANCISCO Nepochybně. 10
BARNARDO Tak dobrou noc.
A jestli potkáš Horacia s Marcelem,
popožeň je. Hlídej dneska se mnou.
Vystoupí Horacio a Marcellus.
FRANCISCO Zdá se mi, že je slyším. – Stůj! Kdo tam?
HORACIO Přítelé Dánska.
MARCELLUS A dánského krále. 15
FRANCISCO Bůh přej vám klidnou noc.
MARCELLUS Sbohem, vojáku. Kdo tě vystřídá?
FRANCISCO No přece Barnardo. Tak dobrou noc.
Odejde.
MARCELLUS Buď zdrav, Barnardo.
BARNARDO Kdo je to s tebou? Horacio? 20
HORACIO Jenom kus ledu, co z něj zbyl.
BARNARDO Vítám vás, Horacio. Buď zdrav, Marcelli.

HORATIO What, has this thing appeared again tonight?
 BARNARDO I have seen nothing.
 MARCELLUS Horatio says 'tis but our fantasy, 25
 And will not let belief take hold of him
 Touching this dreaded sight twice seen of us.
 Therefore I have entreated him along
 With us to watch the minutes of this night,
 That if again this apparition come 30
 He may approve our eyes and speak to it.
 HORATIO Tush, tush, 'twill not appear.
 BARNARDO Sit down a while,
 And let us once again assail your ears,
 That are so fortified against our story,
 What we two nights have seen.
 HORATIO Well, sit we down, 35
 And let us hear Barnardo speak of this.
 BARNARDO Last night of all,
 When yon same star that's westward from the pole
 Had made his course t' illumine that part of heaven
 Where now it burns, Marcellus and myself, 40
 The bell then beating one –
*Enter the Ghost in complete armour, holding a truncheon,
 with his beaver up.*
 MARCELLUS Peace, break thee off. Look where it comes again.
 BARNARDO In the same figure like the King that's dead.
 MARCELLUS Thou art a scholar, speak to it, Horatio.
 BARNARDO Looks it not like the King? Mark it, Horatio. 45
 HORATIO Most like. It harrows me with fear and wonder.
 BARNARDO It would be spoke to.
 MARCELLUS Question it, Horatio.
 HORATIO *(To the Ghost)*
 What art thou that usurp'st this time of night,
 Together with that fair and warlike form
 In which the majesty of buried Denmark 50
 Did sometimes march? By heaven, I charge thee speak.
 MARCELLUS It is offended.
 BARNARDO See, it stalks away.
 HORATIO *(To the Ghost)*
 Stay, speak, speak, I charge thee speak.

HORACIO Tak co? Objevilo se to i dneska?
 BARNARDO Ne, nic jsem neviděl.
 MARCELUS Horacio si myslí, že ta hrůza, 25
 kterou jsme tady dvakrát zažili,
 byly jen naše bludné představy.
 Poprosil jsem ho tedy, aby dnes
 šel hlídat s námi, takže jestli se
 nám znovu ukáže to zjevení, 30
 on sám ho uvidí a osloví.
 HORACIO Ale, nic nepřijde.
 BARNARDO Posadte se
 a nebraňte se tomu ještě jednou
 si bez předsudků vyslechnout, co jsme
 zde ty dvě noci viděli.
 HORACIO Tak dobře, 35
 posadme se, a vy, Barnardo, spusťte.
 BARNARDO Včerejší noc,
 když tamta hvězda vlevo od Severky
 se na své cestě nebem dostala
 právě tam, kde teď září, já a Marcel 40
 jsme ve chvíli, kdy zvon odbíjel jednu –
*Vystoupí Duch v plné zbroji s přílbou se zvednutým hledím
 a s palcátem.*
 MARCELUS Buď zticha! Mlč! Už je to zase tady.
 BARNARDO A zase jako nebožtík náš král.
 MARCELUS Horacio, jsi student, oslov to.
 BARNARDO Není jak král? Vidíte, Horacio? 45
 HORACIO Zrovna jak on. Žasnu a trnu hrůzou.
 BARNARDO Čeká, co řeknete.
 MARCELUS Zeptej se, co chce.
 HORACIO *(K Duchovi)*
 Kdo jsi, ty, který přivlastnil sis noc
 i statné válečnické vzezření
 toho, jenž před svou smrtí byl král Dánska? 50
 Při nebi, vyzývám tě, mluv!
 MARCELUS Je uražený.
 BARNARDO Jde pryč! Vidíte?
 HORACIO *(K Duchovi)*
 Stůj! Odpověz! Říkám ti: mluv!

Exit the Ghost.

MARCELLUS	'Tis gone, and will not answer.	
BARNARDO	How now, Horatio? You tremble and look pale. Is not this something more than fantasy? What think you on't?	55
HORATIO	Before my God, I might not this believe Without the sensible and true avouch Of mine own eyes.	
MARCELLUS	Is it not like the King?	60
HORATIO	As thou art to thyself. Such was the very armour he had on When he th' ambitious Norway combated. So frowned he once when in an angry parley He smote the sledded Polacks on the ice. 'Tis strange.	65
MARCELLUS	Thus twice before, and just at this dead hour, With martial stalk hath he gone by our watch.	
HORATIO	In what particular thought to work I know not, But in the gross and scope of my opinion This bodes some strange eruption to our state.	70
MARCELLUS	Good now, sit down, and tell me, he that knows, Why this same strict and most observant watch So nightly toils the subject of the land, And why such daily cast of brazen cannon, And foreign mart for implements of war, Why such impress of shipwrights, whose sore task Does not divide the Sunday from the week: What might be toward that this sweaty haste Doth make the night joint-labourer with the day, Who is't that can inform me?	75 80
HORATIO	That can I – At least the whisper goes so: our last king, Whose image even but now appeared to us, Was as you know by Fortinbras of Norway, Thereto pricked on by a most emulate pride, Dared to the combat; in which our valiant Hamlet – For so this side of our known world esteemed him – Did slay this Fortinbras, who by a sealed compact Well ratified by law and heraldry Did forfeit with his life all those his lands Which he stood seized on to the conqueror;	85 90

Odejde Duch.

MARCELUS	Je pryč. Nám už nic neřekne.	
BARNARDO	Horacio! Vždyť vy se třesete! Jste celý bledý! Zdálo se nám to, anebo ne?	55
HORACIO	Můj dobrý bože, nevěřil bych tomu, kdybych se o tom nepřesvědčil sám na vlastní oči.	
MARCELUS	Podobal se králi?	60
HORACIO	Jak vejce vejci. Přesně to brnění měl na sobě, když bojoval se zpupným norským králem. Přesně tak mračil se, když rozprášil ten drzý polský útok na saních. Opravdu podivné.	65
MARCELUS	Úplně stejně, zrovna v tuhle dobu, už dvakrát předtím přešel kolem nás.	
HORACIO	Nevím, co konkrétně to znamená, připadá mi to ale jako předzvěst, že naši zemi čeká něco zlého.	70
MARCELUS	Posaďte se. Teď kdo ví, ať mi řekne, jaký je důvod těchhle věčných hlídek, jimiž nás tady moří noc co noc, proč denně odlévají nová děla, proč z ciziny k nám dopravují zbraně, proč v docích šturmuje se tak, že týden se musí nastavovat nedělí. Kde se vzal tenhle upocený spěch, který nás nutí dřít se ve dne v noci? Víte to někdo?	75 80
HORACIO	Vysvětlím ti to. Vím aspoň, co se šeptá. Mrtvý král, ten, jehož přízrak jsme tu viděli, byl, jak je známo, vyzván Fortinbrasem, tehdejším pyšným norským vladařem, k souboji, a v něm náš hrdinný Hamlet, jak se mu v Dánsku slavně říkalo, norského krále zabil. Ten, jak víte, dle smlouvy právoplatně zpečetěné, s životem přišel i o část své země, kterou naopak získal přemožitel,	85 90

	Against the which a moiety competent Was gaged by our King, which had returned To the inheritance of Fortinbras Had he been vanquisher, as by the same cov'nant And carriage of the article designed His fell to Hamlet. Now sir, young Fortinbras, Of unimproved mettle hot and full, Hath in the skirts of Norway here and there Sharked up a list of landless resolute For food and diet to some enterprise That hath a stomach in't, which is no other – And it doth well appear unto our state – But to recover of us by strong hand And terms compulsative those foresaid lands So by his father lost. And this, I take it, Is the main motive of our preparations, The source of this our watch, and the chief head Of this post-haste and rummage in the land.	95 100 105
BARNARDO	I think it be no other but e'en so. Well may it sort that this portentous figure Comes armed through our watch so like the King That was and is the question of these wars.	110
HORATIO	A mote it is to trouble the mind's eye. In the most high and palmy state of Rome, A little ere the mightiest Julius fell, The graves stood tenantless and the sheeted dead Did squeak and gibber in the Roman streets; As stars with trains of fire and dews of blood, Disasters in the sun; and the moist star, Upon whose influence Neptune's empire stands, Was sick almost to doomsday with eclipse. And even the like precurse of fear'd events, As harbingers preceding still the fates And prologue to the omen coming on, Have heaven and earth together demonstrated Unto our climatures and countrymen. <i>Enter the Ghost.</i> But soft, behold – lo where it comes again! I'll cross it though it blast me. – Stay, illusion! <i>The Ghost spreads his arms.</i> If thou hast any sound or use of voice, Speak to me!	115 120 125 130

	jenž byl by býval nucen rovnocenné území Dánska zase přepustit Fortinbrasovi, kdyby vyhrál on. Takhle dle paragrafů téže smlouvy tu zemi získal Hamlet. Jenže pozor! Fortinbras mladší, draží pánové, mladý a horkokrevný synátor, po koutech Norska sehnal do kupy sebranku všeho schopných rabijátů, co za kus žvance mají žaludek na to pustit se do pochybné akce a – jak se nám teď jeví – podniknou vše, aby z držení nám vyrvali ty země, které starý Fortinbras v souboji ztratil. To je, aspoň myslím, základní důvod všech těch příprav, smysl našeho bdění, pravá příčina ruchu a spěchu v naší krajině.	95 100 105
BARNARDO	Taky si myslím, že to takhle bude. A možná proto přichází ten přízrak v podobě krále, který byl a je u počátku všech těchhle rozbrojů.	110
HORACIO	Pálí to v mysli jako smítok v oku. V době, kdy Řím byl na vrcholu slávy, se krátce předtím, nežli Caesar padl, začaly hroby otvírat a mrtví v rubáších vyšli skučet do ulic, létaly komety a rudla rosa, na Slunci byly skvrny, bledá Luna, k níž vzpínají se vody oceánů, zčernala zatměním jak v soudný den. A stejné úkazy, táž znamení, co zvěstují, že osud udeří a svět postihne něco strašného, teď zem i nebe předvádějí nám, na našem podnebí a našich lidech. <i>Vystoupí Duch.</i> Tiše! Vidíte? Tamhle to jde zas. Ať umřu, ale zastavím to. – Stůj! <i>Duch rozpřáhne paže.</i> Pokud jsi mocen řeči nebo hlasu, ozvi se, mluv!	115 120 125 130

If there be any good thing to be done
That may to thee do ease and grace to me,
Speak to me! 135
If thou art privy to thy country's fate
Which happily foreknowing may avoid,
O speak!
Or if thou hast uphoarded in thy life
Extorted treasure in the womb of earth –
For which, they say, you spirits oft walk in death – 140
Speak of it, stay and speak!
The cock crows.

Stop it, Marcellus!

MARCELLUS Shall I strike at it with my partisan?
HORATIO Do, if it will not stand.
BARNARDO 'Tis here.
HORATIO 'Tis here.

Exit the Ghost.

MARCELLUS 'Tis gone.
We do it wrong, being so majestic,
To offer it the show of violence, 145
For it is as the air invulnerable,
And our vain blows malicious mockery.

BARNARDO It was about to speak when the cock crew.
HORATIO And then it started like a guilty thing 150
Upon a fearful summons. I have heard
The cock, that is the trumpet to the morn,
Doth with his lofty and shrill-sounding throat
Awake the god of day, and at his warning,
Whether in sea or fire, in earth or air, 155
Th' extravagant and erring spirit hies
To his confine; and of the truth herein
This present object made probation.

MARCELLUS It faded on the crowing of the cock.
Some say that ever 'gainst that season comes 160
Wherein our saviour's birth is celebrated
The bird of dawning singeth all night long;
And then, they say, no spirit can walk abroad,
The nights are wholesome; then no planets strike,
No fairy takes, nor witch hath power to charm, 165
So hallowed and so gracious is the time.

Má-li se něco učinit, co tobě
uleví a mně bude sloužit ke cti,
ozvi se, mluv! 135
Je-li ti známo, co lze vykonat,
aby se ochránila naše zem,
ozvi se, mluv!
Nebo jsi zaživa uloupil zlato
a pod zemí ho ukryl, za což prý
duchové musí nocí obcházet? 140
Svěř se nám, stůj!
Zakokrhá kohout.

Marceli, zadrž to!

MARCELUS Mám po tom seknout?
HORACIO Sekni! Zastav to!
BARNARDO Tady je!
HORACIO Ne, tady!

Odejde Duch.

MARCELUS Zmizelo to.
Byla to hloupost takhle vyrukovat 145
s násilím na královské zjevení.
Je přece nezranitelný jak vzduch
a naše rány jsou mu leda k smíchu.

BARNARDO Chtěl něco říct, než zakokrhá kohout.
HORACIO V tu chvíli lekl se jak provinilec, 150
pro kterého si přišli. Říká se,
že kohout, zvěstovatel svítání,
svou břesknou, jásající fanfárou
probouzí božstvo dne. Když chudák duch,
ať na zemi, ve vzduchu, v ohni, v moři, 155
to varování slyší, musí hned
zpátky do svého vězení. Co jsme
tu viděli, je toho důkazem.

MARCELUS Jen kohout zakokrhá, už byl pryč.
Někteří tvrdí, že když přijde čas, 160
kdy slavíme zrození Spasitele,
to ranní ptáče křičí celou noc,
takže si žádný duch netroufne vyjít,
noci jsou klidné, hvězdy nepadají,
bludičky, víly, čarodějnice 165
ztratí svou moc. Tak svatý je to čas.

HORATIO So have I heard, and do in part believe it.
But look, the morn in russet mantle clad
Walks o'er the dew of yon high eastern hill.
Break we our watch up, and by my advice 170
Let us impart what we have seen tonight
Unto young Hamlet; for upon my life,
This spirit, dumb to us, will speak to him.
Do you consent we shall acquaint him with it,
As needful in our loves, fitting our duty? 175

MARCELLUS Let's do't, I pray; and I this morning know
Where we shall find him most conveniently.

Exeunt.

SCENE 2. THE CASTLE.

*Flourish. Enter Claudius, King of Denmark, Gertrude the Queen,
Council, including Voltemand, Cornelius, Polonius, his son Laertes
and daughter Ophelia, Prince Hamlet (dressed in black) with others.*

CLAUDIUS Though yet of Hamlet our dear brother's death
The memory be green, and that it us befitted
To bear our hearts in grief and our whole kingdom
To be contracted in one brow of woe,
Yet so far hath discretion fought with nature 5
That we with wisest sorrow think on him
Together with remembrance of ourselves.
Therefore our sometime sister, now our queen,
Th' imperial jointress of this warlike state,
Have we as 'twere with a defeated joy, 10
With one auspicious and one dropping eye,
With mirth in funeral and with dirge in marriage,
In equal scale weighing delight and dole,
Taken to wife. Nor have we herein barred
Your better wisdoms, which have freely gone 15
With this affair along. For all, our thanks.
Now follows that you know young Fortinbras,
Holding a weak supposal of our worth,
Or thinking by our late dear brother's death
Our state to be disjoint and out of frame, 20
Co-leagued with the dream of his advantage,
He hath not failed to pester us with message
Importing the surrender of those lands

HORACIO Taky jsem slyšel. Něco na tom bude.
Pohleďte! Ráno v rudém kabátě
už brouzdá rosou z východního kopce.
Skončeme stráž, a jestli můžu radit, 170
povězme o tom, co jsme viděli,
mladému Hamletovi. Vsadím se,
že duch, k nám němý, k němu promluví.
Jak láska k princovi, tak i povinnost
nám velí takhle jednat. Souhlasíte? 175

MARCELUS Udělejme to, a já přesně vím,
kde ho teď ráno jistě najdeme.
Odejdou.

SCÉNA 2. NA HRADĚ.

*Fanfára. Vystoupí Claudius, král dánský, královna Gertruda,
královská rada: Voltemand, Cornelius, Polonius, jeho syn Laertes
a dcera Ofelie, princ Hamlet (oblečen v černém) a další.*

CLAUDIUS Přestože smrt našeho bratra Hamleta
je dosud čerstvou ranou, pro kterou
se sluší v srdci chovat žal a která
svraštila čelo země bolestí,
rozvaha navzdor přirozeným sklonům 5
nás nutí nést náš smutek rozumně
a pamětlivi být i vlastních zájmů.
Proto svou dříve sestru, nyní královnu,
jež spolu s námi nese břímě vlády,
jsme takříkajíc s hořkou radostí, 10
s úsměvem v jednom, slzou v druhém oku,
pohřebně veselí, svatebně smutní,
se stejnou mírou slasti jako strasti,
pojali za ženu. Tak ostatně
jste nám vy sami radili a my 15
souhlasili. Za vaši radu díky.
Dále bych vám rád oznámil, že mladý
princ Fortinbras, buď že nás neuznává,
či myslí si, že smrtí mého bratra
se náš stát rozklívá a rozpadne, 20
chtěl využít zdánlivé výhody,
a tak nám poslal urážlivý list.
V něm od nás žádá zpátky území,

	Lost by his father, with all bonds of law, To our most valiant brother. So much for him.	25
	Now for ourself, and for this time of meeting, Thus much the business is: we have here writ To Norway, uncle of young Fortinbras – Who, impotent and bed-rid, scarcely hears Of this his nephew's purpose – to suppress	30
	His further gait herein, in that the levies, The lists, and full proportions are all made Out of his subject; and we here dispatch You, good Cornelius, and you, Voltemand, For bearers of this greeting to old Norway,	35
	Giving to you no further personal power To business with the King more than the scope Of these dilated articles allow. Farewell, and let your haste commend your duty.	
VOLTEMAND	In that and all things will we show our duty.	40
CLAUDIUS	We doubt it nothing, heartily farewell. <i>Exeunt Voltemand and Cornelius.</i>	
	And now, Laertes, what's the news with you? You told us of some suit. What is't, Laertes? You cannot speak of reason to the Dane And lose your voice. What wouldst thou beg, Laertes, That shall not be my offer, not thy asking? The head is not more native to the heart, The hand more instrumental to the mouth, Than is the throne of Denmark to thy father. What wouldst thou have, Laertes?	
LAERTES	My dread lord, Your leave and favour to return to France, From whence though willingly I came to Denmark To show my duty in your coronation, Yet now I must confess, that duty done, My thoughts and wishes bend again towards France	55
	And bow them to your gracious leave and pardon.	
CLAUDIUS	Have you your father's leave? What says Polonius?	
POLONIUS	He hath, my lord, wrung from me my slow leave By laboursome petition, and at last Upon his will I sealed my hard consent.	60
	I do beseech you give him leave to go.	

	jež jeho otec musel kdysi dát po právu našemu chrabrému bratrovi.	25
	Tolik on. Co my na to? Nuže slyšte. Napsali jsme hned ostrou odpověď norskému králi, strýci Fortinbrase – starci, jenž nemocí upoután na lože snad ani neví, co synovec tropí –, ať zarazí ty rejdy. Vždyť to všechno: odvody, verbování, zbraně, jde jen z jeho kapsy. Vypravili jsme zde Cornelia a s ním Voltemanda, vyslance, kteří dopis doručí.	30
	Však pravomoci, drazí pánové, k jednání s králem máte pouze tolik, co určují články té listiny. Oddanost dosvědčíte nejlíp spěchem.	35
VOLTEMAND	Budeme spěchat, Sire. Jsme vám k službám.	40
CLAUDIUS	Nepochybují o tom. Sbohem, páni. <i>Odejdou Voltemand a Cornelius.</i>	
	A teď, Laerte, ty. Tak o co jde? Prý něco žádáš? Ano? Co je to? Je-li to rozumné, pak dánský král ti vyhoví. Co ty bys mohl chtít, abych ti to hned, bez prošení nedal? Jak hlava nemůže žít bez srdce, jak ústa závislá jsou na ruce, tak je tvůj otec spjatý s dánským trůnem. Copak chceš, Laerte?	45
LAERTES	Veličenstvo, svolení k návratu do Francie, odkud jsem přijel, abych s radostí vám při korunovaci vzdal svůj hold. Teď když jsem splnil svoji povinnost, mě všechno táhne zpátky do Paříže, a proto, prosím, dovolte mi odplout.	55
CLAUDIUS	Tvůj otec souhlasí? Co Polonius?	
POLONIUS	Svým neúnavným žadoněním, Sire, způsobil, že jsem změkl jako vosk a zpečetil, byť nerad, jeho přání souhlasem. Prosím, dovolte mu odjet.	60

CLAUDIUS	Take thy fair hour, Laertes. Time be thine, And thy best graces spend it at thy will. But now, my cousin Hamlet, and my son –	
HAMLET	A little more than kin and less than kind.	65
CLAUDIUS	How is it that the clouds still hang on you?	
HAMLET	Not so, my lord, I am too much i' th' sun.	
GERTRUDE	Good Hamlet, cast thy nightly colour off, And let thine eye look like a friend on Denmark. Do not for ever with thy veiled lids Seek for thy noble father in the dust. Thou know'st 'tis common – all that lives must die, Passing through nature to eternity.	70
HAMLET	Ay, madam, it is common.	
GERTRUDE	If it be,	
	Why seems it so particular with thee?	75
HAMLET	Seems, madam? Nay, it is. I know not 'seems'. 'Tis not alone my inky cloak, good-mother, Nor customary suits of solemn black, Nor windy suspiration of forced breath, No, nor the fruitful river in the eye, Nor the dejected haviour of the visage, Together with all forms, moods, shows of grief That can denote me truly. These indeed 'seem', For they are actions that a man might play; But I have that within which passeth show – These but the trappings and the suits of woe.	80 85
CLAUDIUS	'Tis sweet and commendable in your nature, Hamlet, To give these mourning duties to your father; But you must know your father lost a father; That father lost, lost his; and the survivor bound In filial obligation for some term To do obsequious sorrow. But to persever In obstinate condolement is a course Of impious stubbornness, 'tis unmanly grief, It shows a will most incorrect to heaven, A heart unfortified, a mind impatient, An understanding simple and unschooled; For what we know must be, and is as common As any the most vulgar thing to sense, Why should we in our peevis opposition Take it to heart? Fie, 'tis a fault to heaven, A fault against the dead, a fault to nature,	90 95 100

CLAUDIUS	No tak jeď, chlapče, užívej si mládí a jeho darů, dokavad je máš. Teď ale, Hamlete, synovče, synu –	
HAMLET	Rodinných pout mám doopravdy dost.	65
CLAUDIUS	Pročpak máš pořád na čele ten mrak?	
HAMLET	Chráním se proti slunci, Jasnosti.	
GERTRUDA	Hamlete, odlož tuhle černotu a pohleď na svět jako přítel Dánska. Copak chceš pořád koukat do země a hledat v ní hrob svého tatínka? Tak už to chodí. Smrt je pouze most, po kterém každý přejde na věčnost.	70
HAMLET	Tak už to chodí, matko.	
GERTRUDA	Když to víš,	
	tak proč se ti to zdá tak nepatřičné?	75
HAMLET	Zdá? Nezdá, madam! Je to nepatřičné. Tenhleten černý kabát, matinko, či jiný jaksepatří temný smutek, vzdechy, co se mi pořád derou z plic, slzy, kterými oči přetékají, a neustále zachmuřený výraz či jiné způsoby a formy žalu, nic z toho nejsem já. To vše je zdání, komedie, kterou by zahrál kdokoli. Ve mně je víc než tahle maškaráda, kterou se žalost zdobívá tak ráda.	80 85
CLAUDIUS	Je chvályhodné, milý Hamlete, jak pilně držíš smutek po otci. Však uvědom si, i on ztratil otce a jeho otec též. Je správné, když syn splácí otci dlužnou úctu – ovšem v rozumné míře. Setrávat ale paličatě v nemístném truchlení je vzpurná zatvzelenost, zženštilost, neschopnost podrobit se vůli nebes a svědčí to o neudatném srdci, o nevdělanosti a hlouposti. Co se má stát, se stane – a je všední, obyčejné a zcela normální. Tak proč to nesmyslně, vzdorovitě zveličovat? To je hřích: na mrtvém, hřích proti nebi, proti přírodě,	90 95 100

	To reason most absurd, whose common theme Is death of fathers, and who still hath cried From the first corpse till he that died today, 'This must be so.' We pray you throw to earth This unprevailing woe, and think of us As of a father; for let the world take note You are the most immediate to our throne, And with no less nobility of love Than that which dearest father bears his son Do I impart towards you. For your intent In going back to school in Wittenberg, It is most retrograde to our desire, And we beseech you, bend you to remain Here in the cheer and comfort of our eye, Our chiefest courtier, cousin, and our son.	105
GERTRUDE	Let not thy mother lose her prayers, Hamlet. I pray thee stay with us, go not to Wittenberg.	
HAMLET	I shall in all my best obey you, madam.	120
CLAUDIUS	Why, 'tis a loving and a fair reply. Be as ourself in Denmark. (<i>To Gertrude</i>) Madam, come. This gentle and unforced accord of Hamlet Sits smiling to my heart; in grace whereof, No jocund health that Denmark drinks today But the great cannon to the clouds shall tell, And the King's rouse the heavens shall bruit again, Re-speaking earthly thunder. Come, away. <i>Flourish. Exeunt all but Hamlet.</i>	125
HAMLET	O that this too too solid flesh would melt, Thaw, and resolve itself into a dew, Or that the Everlasting had not fixed His canon 'gainst self-slaughter! O God, O God, How weary, stale, flat, and unprofitable Seem to me all the uses of this world! Fie on't, ah fie, fie! 'Tis an unweeded garden That grows to seed; things rank and gross in nature Possess it merely. That it should come to this – But two months dead – nay, not so much, not two – So excellent a king, that was to this Hyperion to a satyr, so loving to my mother That he might not betem the winds of heaven Visit her face too roughly! Heaven and earth, Must I remember? Why, she would hang on him As if increase of appetite had grown	130

	v níž se smrt otců od dob Ábelových až po posledního, kdo dneska zemřel, provází slovy: „Tak to musí být!“ My žádáme tě, nech už pod zemí ten bezúčelný smutek a hled' na nás jak na otce. Neboť nechť každý ví, po nás jsi následníkem trůnu ty. Já přece k tobě chovám stejnou lásku, jakou ke svému synu pociťuje nejoddanější otec. Tvoje přání vrátit se na studia do Wittenbergu se ovšem zcela přiči naší vůli a žádáme tě, zůstaň radši zde pod naším láskyplným dohledem co první dvořan, synovec a syn.	105
GERTRUDA	Matce snad prosbu neodmítneš. Prosím, zůstaň tu s námi. Už té školy nech!	
HAMLET	Vás, máti, poslechnu, jak nejlíp umím.	120
CLAUDIUS	Milá a milující odpověď. Dánsko tě potřebuje. (<i>Ke Gertrudě</i>) Madam, jdeme. Ten nenucený souhlas Hamleta mne velmi potěšil. Ať k jeho poctě dnes večer každý králův přípitek ohlásí mrakům salva z děl, až nebe si ozvěnou k zemskému hromování radostně taky zaburácí. Pojďme. <i>Fanfára. Odejdu všichni kromě Hamleta.</i>	125
HAMLET	Kéž by to příliš, příliš těžké tělo se rozplynulo v pouhou kapku rosy. Anebo kéž by vladař věčnosti tak přísně nebyl proti sebevraždě. Bože! Jak plytký, prázdný, nicotný mi připadá celý ten slavný svět. Fuj! Hnus! Jak nevypletá zahrada a semeníště bejlí, samý šlahoun a vlezlá buřina. Až sem to došlo! Dva měsíce je mrtev. Kdepak, míň! Tak skvělý král! Tenhleten vedle něho je opičák. Miloval matku tak, že ani trochu prudší větřík nesměl jí tváře ofouknout. Nebe a peklo! Pořád to vidím! Vinula se k němu dychtivě, lačně a už za měsíc –	130

	By what it fed on, and yet within a month –	145
	Let me not think on't; frailty, thy name is woman –	
	A little month, or ere those shoes were old	
	With which she followed my poor father's body,	
	Like Niobe, all tears, why she, even she –	
	O God, a beast that wants discourse of reason	150
	Would have mourned longer! – married with mine uncle,	
	My father's brother, but no more like my father	
	Than I to Hercules; within a month,	
	Ere yet the salt of most unrighteous tears	
	Had left the flushing of her galled eyes,	155
	She married. O most wicked speed, to post	
	With such dexterity to incestuous sheets!	
	It is not, nor it cannot come to good.	
	But break, my heart, for I must hold my tongue.	
	<i>Enter Horatio, Marcellus, and Barnardo.</i>	
HORATIO	Hail to your lordship.	
HAMLET	I am glad to see you well.	160
	Horatio – or I do forget myself.	
HORATIO	The same, my lord, and your poor servant ever.	
HAMLET	Sir, my good friend; I'll change that name with you.	
	And what make you from Wittenberg, Horatio? –	
	Marcellus.	165
MARCELLUS	My good lord.	
HAMLET	I am very glad to see you.	
	<i>(To Barnardo)</i> Good even, sir. –	
	But what in faith make you from Wittenberg?	
HORATIO	A truant disposition, good my lord.	
HAMLET	I would not have your enemy say so,	170
	Nor shall you do mine ear that violence	
	To make it truster of your own report	
	Against yourself. I know you are no truant.	
	But what is your affair in Elsinore?	
	We'll teach you to drink deep ere you depart.	175
HORATIO	My lord, I came to see your father's funeral.	
HAMLET	I prithee do not mock me, fellow-student;	
	I think it was to see my mother's wedding.	
HORATIO	Indeed, my lord, it followed hard upon.	
HAMLET	Thrift, thrift, Horatio. The funeral baked meats	180
	Did coldly furnish forth the marriage tables.	

	Ne, nechci na to myslet! Nestálost	145
	je rodu ženského! – už za měsíc,	
	za pouhý měsíc, dřív než stačila	
	prošlápnout boty, v nichž šla za rakví –	
	jak Niobé – těch slz! – vždyť ona – Bože! –	
	i tupé zvíře, které nemá rozum,	150
	by řvalo dýl – si vzala pana strýce,	
	otcova bratra, který s otcem má	
	společného tak málo jak já s Herkulem.	
	Za měsíc, dřív, než pláčem naučila	
	své oči naoko se červenat,	155
	už byla jeho. Jaký hnusný spěch	
	ji hnal se spustit s bratrem svého muže?	
	Ne, tohle nemůže dopadnout dobře.	
	Srdce mi puká, ale musím mlčet!	
	<i>Vystoupí Horacio, Marcellus a Barnardo.</i>	
HORACIO	Buďte zdrav, princi.	
HAMLET	Přeji dobrý den.	160
	Horacio! No to se mi snad zdá!	
HORACIO	Jsem to já, váš vždy věrný služebník.	
HAMLET	Můj dobrý přítel, pane. A nic míň.	
	Co přivádí tě k nám až z Wittenbergu? –	
	Marceli.	165
MARCELUS	Výsosti.	
HAMLET	Moc rád tě vidím.	
	<i>(K Barnardovi)</i> A vás taky, pane.	
	Tak co tě nese k nám takovou dálku?	
HORACIO	Chtěl jsem se prostě ulejt ze školy.	
HAMLET	Takovou nestydatost by si netrouf	170
	řít předem mnou ani tvůj nepřítel,	
	a ode mě chceš, abych ti to věřil?	
	Kdepak, ty nejsi ulejevák. Tak pověz,	
	copak tě přivádí až na Elsinor?	
	Tady tě naučíme leda chlastat.	175
HORACIO	Přijel jsem na pohřeb vašeho otce.	
HAMLET	Nechte si tyhle vtipy, studente.	
	Nepřijel jsi spíš na svatbu mé matky?	
HORACIO	Opravdu, svatba byla brzy nato.	
HAMLET	Šetří se, chlapče. Zbytky po pohřbu	180
	se použily na svatební předkrm.	

	Would I had met my dearest foe in heaven Ere I had ever seen that day, Horatio. My father – methinks I see my father.	
HORATIO	O where, my lord?	
HAMLET	In my mind's eye, Horatio.	185
HORATIO	I saw him once. A was a goodly king.	
HAMLET	A was a man. Take him for all in all, I shall not look upon his like again.	
HORATIO	My lord, I think I saw him yesternight.	
HAMLET	Saw? Who?	
HORATIO	My lord, the King your father.	190
HAMLET	The King my father?	
HORATIO	Season your admiration for a while With an attent ear till I may deliver, Upon the witness of these gentlemen, This marvel to you.	
HAMLET	For God's love let me hear!	195
HORATIO	Two nights together had these gentlemen, Marcellus and Barnardo, on their watch, In the dead waste and middle of the night, Been thus encountered. A figure like your father, Armed at all points exactly, cap-à-pie, Appears before them, and with solemn march Goes slow and stately by them. Thrice he walked By their oppressed and fear-surprised eyes Within his truncheon's length, whilst they, distilled Almost to jelly with the act of fear, Stand dumb and speak not to him. This to me In dreadful secrecy impart they did, And I with them the third night kept the watch, Where, as they had delivered, both in time, Form of the thing, each word made true and good, The apparition comes. I knew your father; These hands are not more like.	200 205 210
HAMLET	But where was this?	
MARCELLUS	My lord, upon the platform where we watched.	
HAMLET	Did you not speak to it?	
HORATIO	My lord, I did, But answer made it none; yet once methought It lifted up it head and did address	215

	Býval bych, kamaráde, radši umřel, než muset zažít něco takového. Můj otec, Horacio. Já ho vidím –	
HORACIO	A kde ho vidíte?	
HAMLET	V duchu, Horacio.	185
HORACIO	Já jsem ho taky viděl. Skvělý král!	
HAMLET	A skvělý člověk. Nejlepší, co žil. Takové jako on už nenajdeš.	
HORACIO	Já jsem ho, myslím, viděl včera v noci.	
HAMLET	Koho jsi viděl?	
HORACIO	Krále Hamleta.	190
HAMLET	Tys viděl mého otce?	
HORACIO	Zkuste na chvíli potlačit svůj úžas a pozorně mě vyslechněte, princí, než vám za dobrozdání těchto pánů ten zázrak vylíčím.	
HAMLET	Proboha, mluv!	195
HORACIO	Dvě noci za sebou ti pánové, Marcelus s Barnardem, drželi stráž, když v mrtvém tichu z hloubi půlnoci se zjevil přízrak. Byl jako váš otec: od hlavy k patě celý v brnění, a majestátním krokem, velebně, kolem nich přešel. Třikrát překráčel jim před vytřeštěnýma očima na délku palcátu, zatímco oni s koleny třesoucími se jak sulc stáli a nezmohli se na slovo. Svěřili mi to strašné tajemství a třetí noc jsem s nimi šel i já. A přesně, jak mi řekli, doslova, pokud jde o čas, způsob, vzezření, ten duch se zjevil. Podobal se králi jak ruka ruce.	200 205 210
HAMLET	Kde že se to stalo?	
MARCELUS	Venku na hradbách, kde jsme měli stráž.	
HAMLET	Oslovil jsi to?	
HORACIO	Ano, oslovil. Však odpovědi jsem se nedočkal. I když bych řekl, že v jednu chvíli zvedlo	215

Itself to motion like as it would speak,
 But even then the morning cock crew loud,
 And at the sound it shrunk in haste away
 And vanished from our sight.
 HAMLET 'Tis very strange. 220
 HORATIO As I do live, my honoured lord, 'tis true,
 And we did think it writ down in our duty
 To let you know of it.
 HAMLET Indeed, indeed, sirs; but this troubles me.
 Hold you the watch tonight?
 BARNARDO,
 MARCELLUS We do, my lord. 225
 HAMLET Armed, say you?
 BARNARDO,
 MARCELLUS Armed, my lord.
 HAMLET From top to toe?
 BARNARDO,
 MARCELLUS My lord, from head to foot.
 HAMLET Then saw you not his face.
 HORATIO O yes, my lord, he wore his beaver up.
 HAMLET What looked he? Frowningly? 230
 HORATIO A countenance more in sorrow than in anger.
 HAMLET Pale or red?
 HORATIO Nay, very pale.
 HAMLET And fixed his eyes upon you?
 HORATIO Most constantly.
 HAMLET I would I had been there.
 HORATIO It would have much amazed you.
 HAMLET Very like. 235
 Stayed it long?
 HORATIO While one with moderate haste might tell a hundred.
 BARNARDO,
 MARCELLUS Longer, longer.
 HORATIO Not when I saw't.
 HAMLET His beard was grizzly, no? 240
 HORATIO It was as I have seen it in his life,
 A sable silvered.

to hlavu, jako že se chystá mluvit.
 Vtom ale zakokrhla první kohout
 a na ten zvuk to sebou prudce trhlo
 a zmizelo nám z očí.
 HAMLET Velmi zvláštní. 220
 HORACIO Jako že žiju, je to pravda, princí.
 Přišlo nám, že je naší povinností
 vám o tom říct.
 HAMLET Výborně, ale nelíbí se mi to.
 Dnes v noci máte hlídku?
 BARNARDO,
 MARCELUS Máme, princí. 225
 HAMLET V brnění že byl?
 BARNARDO,
 MARCELUS Ano, v brnění.
 HAMLET Od hlavy k patě?
 BARNARDO,
 MARCELUS Ano, shora dolů.
 HAMLET Takže do tváře jste mu neviděli.
 HORACIO Viděli, dobře. Měl zvednuté hledí.
 HAMLET A jak se tvářil? Mračil se? 230
 HORACIO Ve tváři měl spíš smutek nežli hněv.
 HAMLET Byl bledý, brunátný?
 HORACIO Děsivě bledý.
 HAMLET A očima se díval přímo na vás?
 HORACIO Upřeně na nás.
 HAMLET Že jsem při tom nebyl!
 HORACIO Bylo by vás to vyděsilo.
 HAMLET Jistě. 235
 A zůstalo to dlouho?
 HORACIO Než pomalu bych napočítal do sta.
 MARCELUS,
 BARNARDO Určitě dýl.
 HORACIO Ne když jsem tam byl já.
 HAMLET Vousy měl šedivé? 240
 HORACIO Jen prokvetlé,
 jak zaživa.